

ศูนย์เครือข่ายวิจัยพัฒนาด้านการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ (ไก่พื้นเมือง) ระยะที่ 2

รศ.ดร.มนต์ชัย ดวงจินดา, รศ.บัญญัติ เหล่าไพบูลย์, รศ.ดร.เทวินทร์ วงษ์พระลับ, ผศ.พิชญ์รัตน์ แสนไชยสุริยา,
ผศ.ดร.วุฒิไกร บุญคุ้ม, ผศ.ดร.ยุพิน ผาสุข และ ผศ.ดร.สจี กัณหาเรียง

บทคัดย่อ

การดำเนินงานของศูนย์เครือข่ายวิจัยฯ ในระยะที่ 2 บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ทุกประการ ตามแผนงานหลัก 4 ด้าน

1) ด้านการพัฒนาสายพันธุ์ มีการสร้างฝูงไก่พื้นเมืองสายพันธุ์พัฒนา (developing line) เพิ่มเติมได้แก่สายพันธุ์พัฒนาที่เน้นการเจริญเติบโตหรือการให้เนื้อ (growth line or meat line) และสายพันธุ์พัฒนาที่เน้นการให้ผลผลิตไข่ (egg line) ทั้งในพันธุ์ประดู่หางดำและพันธุ์สี เพื่อให้โอกาสในการใช้ประโยชน์ได้หลากหลายขึ้น โดยสายพันธุ์ที่เน้นการให้เนื้อจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลูกผสมไก่พื้นเมือง และสายพันธุ์ที่เน้นการให้ไข่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแม่ไก่เพื่อผลิตไข่ไก่พื้นเมืองหรือใช้เป็นสายแม่พันธุ์เพื่อลดต้นทุนค่าลูกพันธุ์

2) ด้านการพัฒนาการใช้ประโยชน์ โดยมีความร่วมมือกับภาคเอกชน ดำเนินการทดสอบสมรรถนะการผลิตของลูกผสมที่เกิดจากไก่พันธุ์แท้ในโครงการกับทางแม่ไก่สายพันธุ์ต่างๆ จากทางบริษัท ภายใต้การผลิตแบบการค้า และการทดสอบสมรรถนะการเจริญเติบโตของคู่ผสมเพื่อพัฒนาเป็น Thai Broiler กับทางบริษัท ตะนาวศรี ไก่ไทย จำกัด และการทดสอบลูกผสมที่เกิดจากไก่พื้นเมืองประดู่หางดำกับไก่กระดูกดำ เพื่อตลาดระดับสูง ตลาดสุขภาพ และตลาดต่างประเทศ ร่วมกับบริษัท เบทาโกร จำกัด และมีความร่วมมือกับชุมชน จัดทำ “ธนาคารไก่พื้นเมือง” โดยสามารถจัดตั้งธนาคารไก่พื้นเมืองได้ทั้งหมด 8 แห่ง มีเกษตรกรเข้าร่วมทั้งสิ้น 370 ราย ส่วนการพัฒนาฝูง Multiplier ชุมชน โดยค่อนข้างประสบความสำเร็จ ได้แก่ ฟาร์มคิงแดง ไก่ประดู่หางดำ มข. 55 อ.สีชมพู จ.ขอนแก่น และฟาร์มคุณต่อศักดิ์ อ.จันทรา จ.ร้อยเอ็ด ผลที่ได้พบว่าไก่ที่เกษตรกรนำไปเลี้ยง สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้เลี้ยงและมีลักษณะตรงตามที่ตลาดต้องการ

3) ด้านการสร้างองค์ความรู้และการผลิตบัณฑิต ศูนย์เครือข่ายวิจัยฯ เน้นการศึกษาวิจัยองค์ความรู้ด้านการวิจัยเชิงลึกในลักษณะทางพันธุกรรม ที่เป็นจุดเด่นของไก่พื้นเมือง และที่เป็นจุดด้อยได้แก้ไขปรับปรุง เพื่อตอบโจทย์วิจัยในการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น และภาคเอกชน ตลอดจนงานการสร้างความรู้เชิงลึกทางวิทยาศาสตร์ ในระยะที่ 2 สามารถผลิตนักวิจัยระดับบัณฑิตศึกษารวม 11 คน เป็นปริญญาเอก 6 คน และปริญญาโท 5 คน มีการนำเสนอและเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในระดับชาติ จำนวน 24 เรื่อง (ประชุมวิชาการ 16 เรื่อง วารสารสารระดับชาติ 8 เรื่อง) และนานาชาติ 30 เรื่อง (ประชุมวิชาการ 21 เรื่อง วารสารระดับนานาชาติ 9 เรื่อง) มีการสร้างเครือข่ายนักวิจัยและผู้สนใจด้านการใช้ประโยชน์จากไก่พื้นเมือง และมีการจัดประชุมวิชาการนานาชาติด้านพันธุกรรมไก่พื้นเมือง “The 1st International Conference on Native Chicken: ICONC 2015” มีกลุ่มเป้าหมายนักวิจัยในระดับชาติและนานาชาติเข้าร่วม จำนวน 165 คน

4) ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้และการสร้างเครือข่าย มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีการผลิตผสมเทียม จัดฝึกอบรม 2 รุ่น การอบรมด้านการจัดการฝูง multiplier ชุมชน ทั้งหมด 9 ครั้ง จัดฝึกอบรมนานาชาติ จำนวน 2 ครั้ง เกษตรกร จำนวน 8 รุ่น ฝึกอบรมนักวิชาการ จำนวน 3 รุ่น ร่วมจัดแสดงนิทรรศการด้านเกษตร เช่น

งานวันเกษตรภาคีสาน งานวันวิทยาศาสตร์ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ การเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อสาธารณะ เช่น โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ สารคดีเกษตร แผ่นพับวิชาการอย่างง่าย และจดหมายข่าวเพื่อสื่อสารข่าวและกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับของศูนย์เครือข่ายวิจัยฯ

Research and Development Network Center for Animal Breeding (Native Chicken) Phase II

ABSTRACT

The Research and development network center for animal breeding (Thai native chicken) in 2nd phase has achieved the goals in all of four main objectives including:

1) The development of genetic improvement; in this phase, two developing lines have been developed relating to an improvement of growth as growth line or meat line and egg production as egg line in both Pradoo Hang Dam and Chee. These developing lines could enhance the utilization and opportunity to use in a various purposes. For meat line, it could be used as sire line for genetic improvement of growth performance in Thai native crossbred chicken. In development of egg line, it would promote an improvement of egg production in Thai native chicken as well as using for dam line to reduce cost of chicks.

2) The development of research utilization: the center had been working as cooperative research with private companies. The cooperation was focused on genetic testing of productive performance of Thai native crossbred chicken which was produced by the sire line (synthetic breeds) and various commercial dam lines under a commercial scale condition. The growth performance testing was also operated to develop "Thai broiler" that had co-worked with Tanawsri co. itd. In addition, the testing of growth performance was performed by a crossbred of Pradoo Hang Dam morkho55 and black-bone chicken. The purpose of this crossbred was to develop meat products for niche market, healthy market and export that had co-worked with Betagro co. ltd. For community, the community project was established as "chicken bank" project. Currently, eight chicken banks were conducted that located in 8 provinces involving with 370 farmers. Moreover, there were two successful multipliers such as King-Deang farm in Khon Kaen province and Torsak farm in Roi-et province. For this reason, the chickens had been accepted and met the demand of both farmers and consumers.

3) The development of knowledge: in the 2nd phase, the center focused on researches that could be provided better understanding in molecular genetics. The study could provide an advantage of Thai native chicken genetic and a limitation of their genetic that it needs to be improved. The information would be use as basic knowledge to solve a problem from community and commercial section. In the 2nd phase, NCAB have also funded 11 of graduated students including 6 doctoral student and 5 students in master degree. There were participation of conference and publication in national level a total of 24 topics (16 topics in conference and 8 topics in publication) and international

level 30 topics (21 topics in conference and 9 topics in publication). The research utilization and researcher network on native chicken was established and this led to “the 1st International Conference on Native Chicken: ICONC 2015”. There were 165 researcher participated from in national and international level.

4) The knowledge transfer and network center: the center provided workshop and training for researcher networks and farmer networks. In 2nd phase, two workshops and training of artificial insemination in native chicken were conducted. In addition, there were 9 trainings of management of multiplier stock, 2 international training of a general management in native chicken, 8 training of native chicken management for farmer, 3 trainings for academic staffs. The center had also participated in agricultural exhibitions such as E-san agricultural fair, science day fair and mobile agricultural clinic. The information of knowledge from the center have been published on public media such as television and radio program, newspaper, documentary and newsletter for knowledge communication and activity of NCAB.